

{ NAMN:
KLASSE:LÅG MIDDLE HØG

Korleis bør **ordstillinga** vere i **setningar**?
Sjå på reglane og **skriv døme!**

Forteljande heilsetningar

I forteljande heilsetningar er ordrekkefølgja i norsk ofte subjekt – verbal – objekt.

Døme:

Subjekt og verbal

Nesten alle fullstendige setningar inneholder både **subjekt** og **verbal**. Unntaket er imperativsetningar. Dei kan bestå av berre eitt ord – verbalet.

Til vanleg kjem subjektet rett før eller rett etter verbalet. Du finn det ved å spørje med kven eller kva + verbalet.

Døme:

Heilsetningar

Heilsetningar kan ha fleire setningsledd. Felles for ledda er at vi ofte kan plassere dei inn i eit forfelt, eit midtfelt og eit sluttfelt.

Av og til kan det vere vanskeleg å finne ut om eit ledd skal stå i midtfeltet eller sluttfeltet. Prøver du å skrive setninga med samansett verbal, finn du ei løysing på det.

Når eit anna ledd enn subjektet står i forfeltet, kjem subjektet rett etter verbalet i midtfeltet.

Språket kan bli betre dersom du varierer leddstillinga når du skriv. Lange ledd passar ofte best i sluttfeltet.

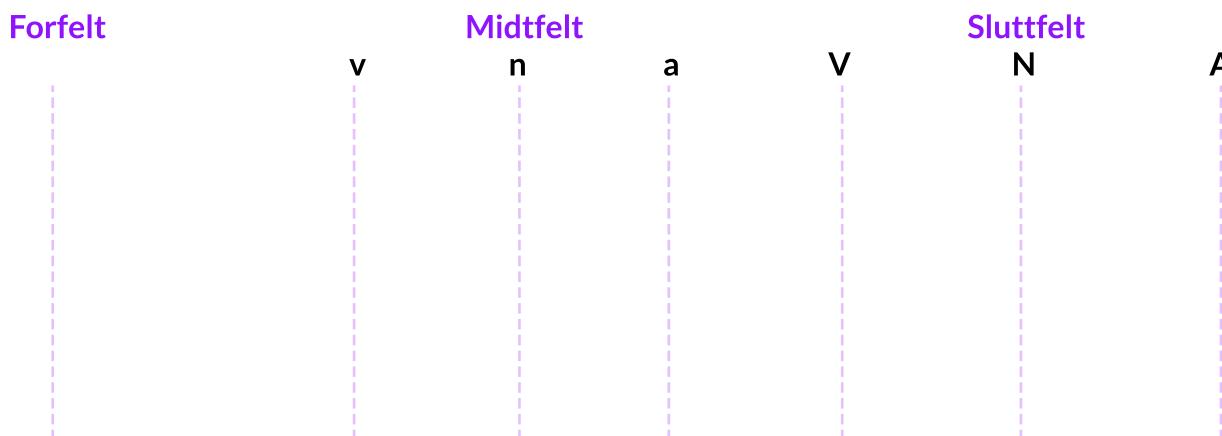
Døme:

Leddsetningar

Det finst fleire typar leddsetningar. Slike setningar kan vi plassere i forfeltet, nominalfeltet eller adverbialfeltet alt etter kva for oppgåve dei har i heilsetninga.

Skjema for heilsetningar

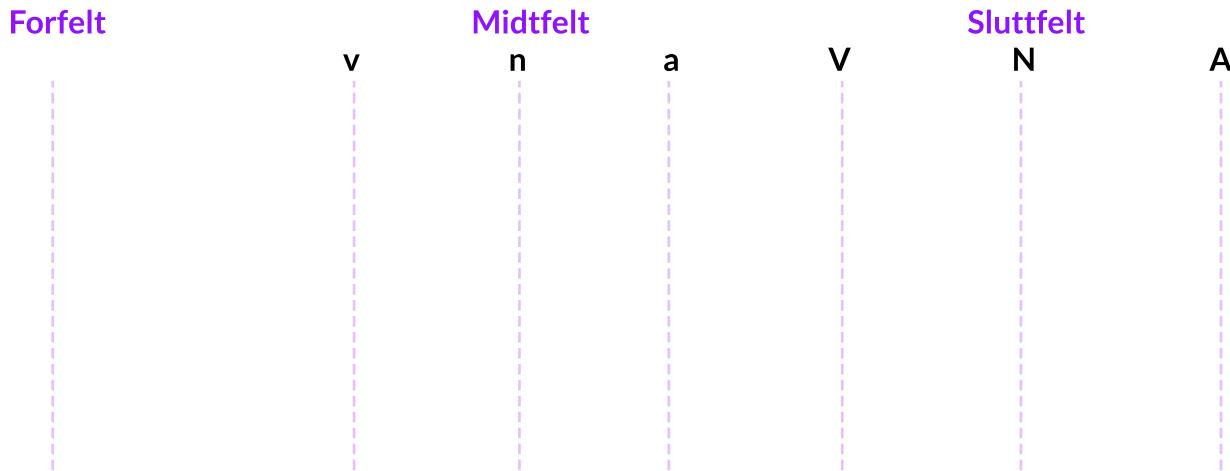
Døme:

Skjema for leddsetningar

Vi kan dele leddsetningar opp og setje dei inn i feltskjema. Slike setningar har ein annan type skjema, og her er det ikkje så lett å byte rekkefølgje på ledda.

Døme:

Adverbialet ikkje

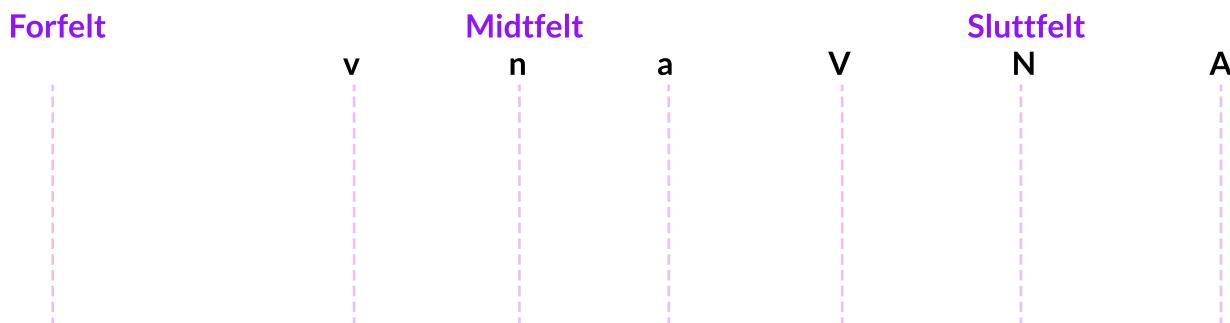
Legg merke til at adverbialet ikkje byter plass frå heilsetning til leddsetning:

Døme:

Adverbial

Vi kan flytte eit ledd i ei ytring for å leggje ekstra vekt på det. Adverbial er ledd som det er lettast å flytte på.

Døme:

Ikkje, berre og nesten

Når du bruker adverbiala ikkje, berre og nesten, må du vere ekstra på vakt. Ordrekkefølgja kan ha ei viss betydning.

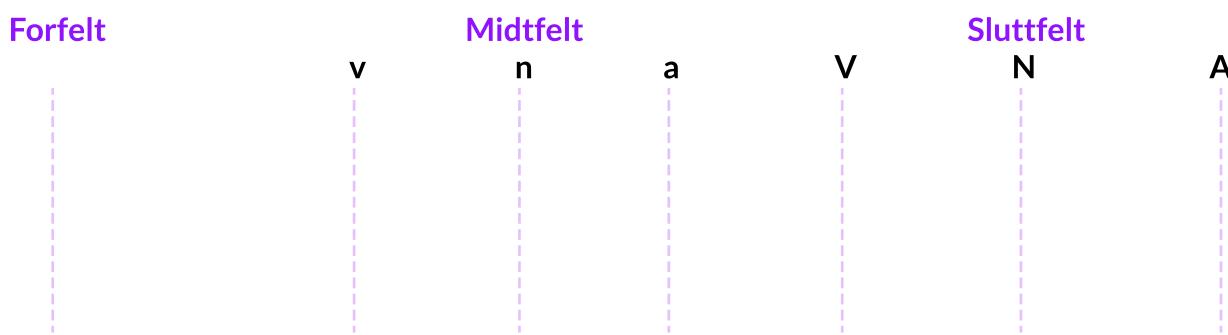
Døme:

Meir om subjektet

I forteljande heilsetningar er det finitte verbalet ledd nummer to. Finitt verbal er eit verb i presens, preteritum eller imperativ. Subjektet kan stå i forfeltet eller etter det finitte verbalet.

Når det står noko anna enn eit subjekt i forfeltet i ei forteljande heilsetning, skal subjektet komme etter verbalet.

Døme:

Spørsmål

Du kan innleie ei spørjesetning med eit verbal eller eit spørjeord.

Spørjeord: Kva, kor, kvar, kven, korleis, kor mange, når, kva for ei, kva for ein, kva for eit, kva slag, kvifor, på kva (for) måte

Døme:

